

Аналіз, художньо-паспортна характеристика твору "Тев'є-молочар"

Шолом-Алейхем:

Тема: розповідь про трагічні сторінки життя єврейського народу на межі XIX – початку XX століття.

Ідея: людина має смиренно приймати всі життєві негаразди, мудро розпоряджатися дарунками долі і сміятися, навіть тоді, коли хочеться плакати.

Роки написання: 1894 – 1914

Жанр: новелістичний роман (9 новел).

Форма: оповідь – сповідь складається з монологів героя, звернених до автора.

Літературний напрям: реалізм.

Проблематика твору:

Соціальні проблеми: бідність і багатство, міжнаціональні взаємини, що розділяє людей

Психологічні проблеми: ставлення до неприємностей і негараздів в житті

Філософські проблеми: сенс буття, життя і смерть

Морально-етичні: уявлення про добро і зло, взаємини різних поколінь тощо.

Твір складається з 9 новел, поєднаних історією життя єврея-молочара Тев'є, який в уявній розмові з автором переповідає про смішні і трагічні події свого повсякденного життя.

Риси вдачі Тев'є:

Небайдужа людина, прагне допомогти «...попросили відвезти... погодився» щира, чесна, розумна людина «...гроші, зароблені чесно розумом і працею» підприємливий «...на подаровані гроші прикупити ще одну корову...» заощадливий, вміє розпоряджатися грошима «...почав відкладати копійчину...»

Родина Тев'є: Тев'є мав гарну родину Він пишається своїми доньками. Але кожен з героїв шукає своє щастя. Тев'є хвилюється через їхній вибір власного життєвого шляху, поважає і намагається зрозуміти чому вони зробили такий вибір. Він не скаржиться на долю.

Голда - дружина Тев'є, порядна жінка, поважає свого чоловіка, дбає про родину, померла після загибелі дочки Шпринці.

Цейтл - найстарша дочка, до якої сватався Лейзер-Волф, вдівець, м'ясник. Але вона обрала бідного Мотла-жилетника, кравця.

Годл — одружилася із Перчиком, бідним хлопцем, який говорив дивні речі проти багатіїв і на захист трудівників, врешті його ув'язнили. Годл вирішила поїхати за чоловіком до Сибіру.

Хава - пов'язала свою долю з православним писарем Федько, вона заперечуваїа події людей на євреїв і не-євреїв. Для Тев'є вона вважаюся померлою, бо зрадила вірі.

Шпринця - закохалася в Арончика, порожній горішок, але мати з сином виїхали з Бойберика, а дівчина почаїа марніти. Одного дня її витягли з річки.

Бейлка - вийшла заміж за Педоцура, багатія, який соромився тестя. Тев'є змушений був їхати з Бойберика.

Один із улюблених героїв Шолома-Алейхема — Тев'є. Що ж такого особливого в цьому євреї? З одного боку, він нічим не відрізняється від українців-селян, які населяють Анатівку — село, неподалік якого живе Тев'є разом із дружиною Голдою й дочками.

Він — трудівник і бідняк, пов'язаний із землею, з простими людьми в селі, такими самими трудівниками, як і він сам. Йому добре знайомі і голод, і злидні. Наполегливою працею здобув він собі місце під сонцем. І цей земний, плідний труд зміцнив його дух, не дав йому схилитися перед труднощами, кривдами й нещастями.

Спочатку здається, що Тев'є — забита, покірлива, богобоязка, зломлена нещастями людина. Але варто лише замислитися над цим, як одразу починаємо розуміти, що герой Шолома-Алейхема має велике серце, глибокий розум та своєрідний погляд на світ. Думки Тев'є, які він висловлює ніби випадково, мимохіть, уживаючи приказки, прислів'я та афоризми, у сукупності створюють цілісну філософську систему, сповнену справжньої життєвої мудрості.

Праця на землі облагороджує людину, праця на землі освячена Богом. Саме так уявляє Шолом-Алейхем образ єврея, що зберігає ознаки єврейства не тільки на рівні генетичної пам'яті, а й у повсякденному житті.

Цей образ має деякі особливості порівняно з іншими героями Шолома-Алейхема. Передусім, це майже неймовірне поєднання оптимізму та гумору паралельно з усвідомленням трагедії єврейського народу. Ані часткове банкрутство, ані погром, ані втрата чотирьох дочок не змогли зламати Тев'є.

Навіть коли йому наказали виселятися, він усе одно не припиняє жартувати. Хоча, звісно, ми розуміємо, що це — сміх крізь сльози: «Знаєте що, пане Шоломе-Алейхеме? Поговорімо про більш веселі речі. Що там чути про холеру в Одесі?» — каже Тев'є після того, як розповів авторові про те, як його дочка поїхала разом зі своїм нареченим до Сибіру.

Тев'є — дивовижна особистість. Він завжди робить усе відповідно до своєї натури й ніколи не грішить проти совісті. Пригнічений тяжкими обставинами, ніколи не буває ані жалюгідним, ані смішним. Не згинаючись перед нещастями, Тев'є стоїть, мов дуб, який жодна буря не зламає. Жарти над собою і над своїми бідами допомагають йому вистояти. Його сміх — мудрий, глибоко людяний, сміх самого народу.

У такої неосвіченої людини дивовижна мова, пересипана жартами, приказками, виразами зі священних книг, зміненими на свій лад. Мова Тев'є — це скарбниця мудрості і мужності. До його послуг, мабуть, подвійна скарбниця гумору, адже єврейський жарт він знає так само добре, як і український дотеп. На прикладі Тев'є ми бачимо, наскільки невичерпним є народний гумор.

У творі добре видно специфіку єврейського гумору. «А чи не купив я Вам за півсотні корову, яку за п'ятдесят карбованців не хотіли віддавати? А що вона на третій день здохла, так я ж не винен. І друга корова, яку я для Вас купив, теж здохла. Ви самі чудово

знаєте, як це мене засмутило...» Таких цитат можна навести безліч. І кожна з них підтверджуватиме думку про те, що головна мета єврейського гумору — це захист моральних і релігійних цінностей.